

ETIKA DALAM PENYELIDIKAN

SIRI PERTAMA

Universiti Teknikal Malaysia Melaka

Profesor IR Dr Mohd Jailaini Mohd Nor
Datuk Profesor IR Dr Mohd Ruddin Abdul Ghani
Profesor Dr Mohd Razali Ayub
Profesor Rabiah Ahmad

EXCELLENCE THROUGH COMPETENCY

- Pengenalan
  - Keperluan
  - Takrifan
  - Skop Etika dalam Penyelidikan
- Struktur dan Punca Kuasa
- Dokumen Penting
- Kajian Kes dan Penyelesaian
- Penutup

- Skop Takrifan Etika dalam Penyelidikan
  - Entiti Penyelidikan
    - Penyelidik
    - Organisasi
    - Proses Pengurusan Penyelidikan
    - Aktiviti Penyelidikan
    - Aset
    - Hasil
- Takrifan Etika
  - Nilai
  - Integriti
  - Tanggungjawab
  - Professionalisme
  - Adab
  - “Code of Conduct”
  - Polisi dan Garis Panduan

Why Ethics

“...Dealing with scientific and research activities, and membership of the scientific communities, are more complex now than they were in the past. Not only because science continues to develop and the number of researchers keeps on increasing, but also because, consequently, the knowledge base that must be absorbed keeps on growing, and the knowledge of scientists is ever more specialized, requiring increased collaboration...”

(Committee on Science, Engineering, and Public Policy, National Academy of Sciences, National Academy of Engineering and Institute of Medicine, 1995).

- A Scientist is a person who systematically pursue science, who research and seek the truth in their research – thus:

- **Responsible**
- **Integrity**
- **Honesty**
- **Trust**
- **Truth**

- Tugas, Tanggungjawab dan Etika merangkumi

Pengajaran, **Penyeliaan, Penyelidikan dan inovasi,**
Penerbitan, Perundingan, **Persidangan,** Pentadbiran akademik, Keterlibatan/Khidmat masyarakat,
Keterlibatan pelajar, Pendidikan

- Terus-menerus menjalankan kegiatan penyelidikan sepanjang kerjaya akademiknya, terutama penyelidikan dalam bidang pengkhususan dan kepakarannya yang dapatmenaikkan imejnya sebagai ilmuwan dan sarjana dan imej Universiti sebagai institusipenyelidikan terkemuka.
- Mengenal pasti bidang teras (nic) 2010 yang ditetapkan oleh Jabatan, Fakulti, Pusat dan Institut.(2000)
- Membentuk atau terlibat dalam kumpulan penyelidik yang menjalankan kegiatan penyelidikan dalam bidang teras (nic) tertentu.
- Menjadikan bidang penyelidikan yang diceburi terkenal di mata masyarakat dan dengan itu dapat menarik ramai pelajar untuk membuat penyelidikan atau mengikuti program ijazah tinggi (pascasiswazah)di Universiti.

(Contoh,, Buku Etika UKM)

- Menjalankan kegiatan penyelidikan dengan menghayati etika dan nilai-nilai kesarjanaan dengan sebaik-baiknya. Apa yang dimaksudkan dengan etika dan nilai kesarjanaan adalah seperti berikut:
  - Menunjukkan komitmen yang tinggi kepada tugas penyelidikan dan memastikan penyelidikan berjalan mengikut perancangan yang ditetapkan.**
  - Mengemukakan data eksperimen atau kajian yang sebenarnya dan maklumat-maklumat yang sahih serta mentafsirkan data dan maklumat itu secara ilmiah, yakni tidak menyeleweng fakta.**
  - Bertanggungjawab untuk mengemukakan laporan kemajuan dari semasa ke semasa dan juga laporan akhir mengikut jadual yang telah dipersetujui.**
  - Memberi pengiktirafan yang sewajarnya kepada sumbangan, kerja atau peranan orang lain, sama ada dari segi idea atau material, dalam apa juga bentuk pengumuman atau pendokumentasian mengenai hasil penyelidikan yang telah diperolehi.**

(Contoh,, Buku Etika UKM)

- Menjalankan kegiatan penyelidikan dengan menghayati etika dan nilai-nilai kesarjanaan dengan sebaik-baiknya. Apa yang dimaksudkan dengan etika dan nilai kesarjanaan adalah seperti berikut:
  - Menggunakan peruntukan kewangan, sumber-sumber atau kemudahan-kemudahan lain yang diberi kepadanya bagi tujuan penyelidikan dengan amanah, jujur dan cara wajar menurut syarat-syarat yang telah dipersetujui antara penyelidik dengan pihak pengurusan universiti atau mana-mana penyumbang kewangan atau geran penyelidikan berkenaan.

(Buku Etika UKM)

- Dikehendaki menerbitkan semua hasil penyelidikan yang telah selesai dijalankan.
- Memastikan bahawa dalam menghasilkan sesuatu karya penerbitan, kakitangan akademik mematuhi undang-undang hak cipta di dalam maupun di luar negara
- Memastikan bahawa dalam proses menghasilkan sesebuah karya penerbitan, kakitangan akademik mematuhi etika kesarjanaan dan mengelakkan diri daripada melakukan plagiarisme atau daripada dituduh terlibat dalam perbuatan itu.

"Plagiarisme boleh berlaku secara lisan dan juga dalam bentuk tulisan. Antara contoh amalan plagiarism oleh seseorang termasuklah mangambil program dan fail komputer, reka bentuk penyelidikan, bentuk-bentuk ucapan, idea, data makmal atau ujian diagnostik, slaid klinikal, gambaran dan juga maklumat yang menjadi kepunyaan orang lain melainkan maklumat itu sudah menjadi pengetahuan umum"

(Buku Etika – UKM)

- Menerbitkan tulisan dalam bentuk rencana, makalah, kertas ilmiah atau buku yang seluruhnya atau sebahagian besarnya ditulis oleh orang lain atas nama sendiri sebagai pengarang
- Menerbitkan tulisan dalam bentuk rencana, makalah, kertas ilmiah atau buku yang dikarang bersama dengan orang lain, atas nama sendiri sebagai pengarang tunggal

- Menggunakan kedudukan, status dan pengaruh (Dekan/Pengarah/Ketua Jabatan/Bahagian) untuk memaksa pensyarah muda atau pelajar memasukkan namanya ke dalam senarai penyelidik bersama bagi sesuatu projek penyelidikan atau ke dalam senarai pengarang bersama sesebuah karya penerbitan sedangkan dia tidak memberi apa-apa sumbanganyang melayakkannya dianggap sebagai penyelidik atau pengarang bersama.

(Buku Etika UKM)

1. Komitmen dan disiplin tinggi dalam penyeliaan
2. Penyelia – WAJIB pakar dalam bidang pelajar yang diselia
3. Menepati MASA Perjumpaan Pelajar
4. Walaupun terlalu sibuk, seseorang penyelia perlu meluangkan masa untuk pelajar dibawah seliaannya mengikut persetujuan antara pelajar dan penyelia
5. Berusaha memaklumkan kepada pelajar sekiranya tidak dapat memenuhi masapertemuan yang telah dipersetujui
6. Sentiasa berinteraksi secara mesra dan professional terhadap pelajar di bawahseliaannya
7. Memberi pujian serta teguran membina terhadap tugasan yang diajukan oleh pelajar

8. Sentiasa bersedia dan boleh menerima maklum balas daripada pelajar semasa perbincangan berkaitan dengan penyelidikan yang dijalankan
9. Menghormati pandangan rakan sekerja dan tidak memburukkan rakan akademik lain terutamanya penyelia bersama
10. Tidak membincangkan masalah university atau masalah yang tidak berkaitan dengan akademik semasa proses penyeliaan
11. Memberikan sepenuh tumpuan semasa penyeliaan. Pensyarah atau penyelia tidak seharusnya membuat kerja lain semasa proses penyeliaan
12. Menguasai kemahiran berkomunikasi yang berkesan
13. Bersikap terbuka dan tidak mudah menilai seseorang
14. Memberikan jumlah masa yang munasabah semasa proses penyeliaan
15. Menghormati pendapat dan pandangan daripada pelajar

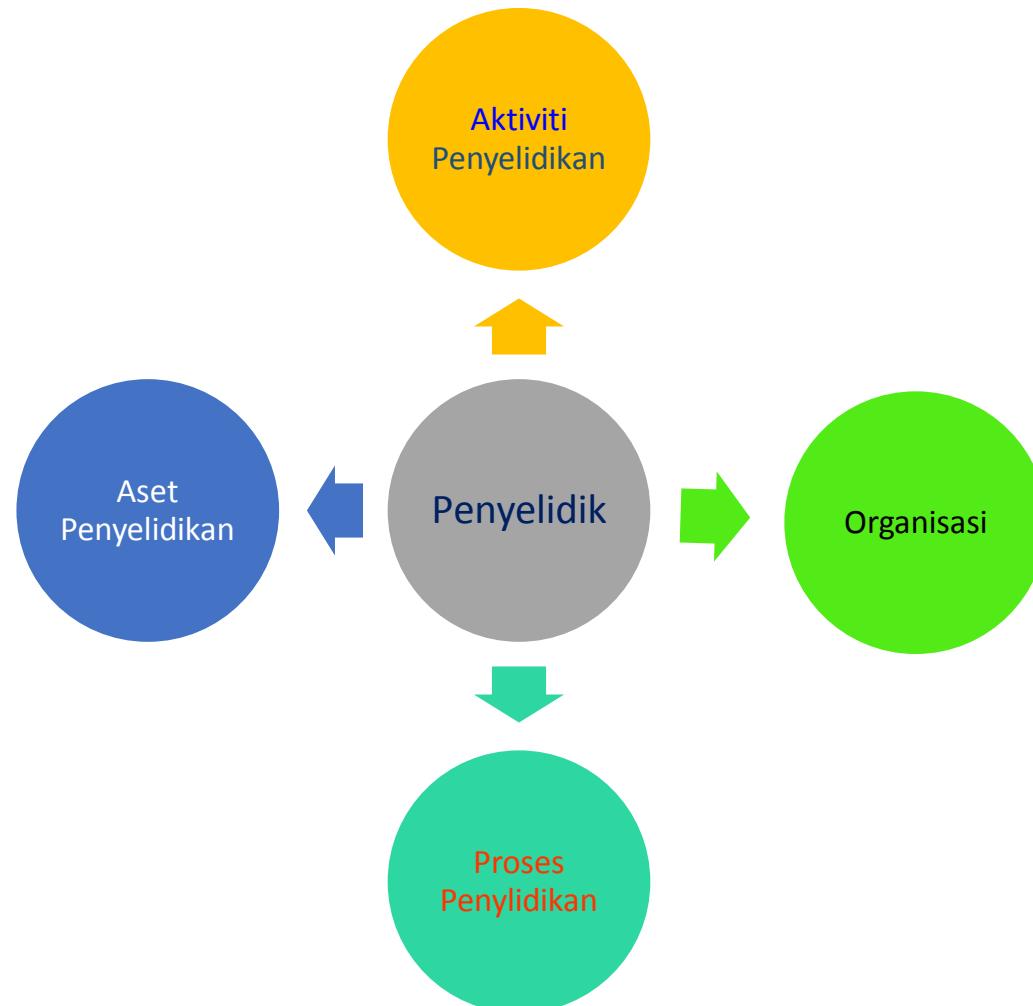
(Buku Etika, UKM)

Fasa 1:
Perancangan
Rangka Kerja
Projek

Fasa 2:
Pelaksanaan dan
pemantauan aktiviti

Fasa 3:
Pelaporan dan
Pengauditan Hasil
Penyelidikan

Pemberi
Dana

- Kementerian
- Universiti
- Jawatankuasa

UTeM

- Pengurusan Tertinggi
- Pengurusan Penyelidikan
- Jawatankuasa

Penyelidik

- Ketua Penyelidik (Principal Research)
- Penyelidik
- Pelajar

Penyelidikan dan Inovasi

Kecemerlangan Penyelidikan

(Ketua Bidang Fokus, COE, Fakulti Ketua Kumpulan, Ketua Penyelidik, Penyelidik, Pelajar)

Pengurusan Penyelidikan

(Pejabat TNCP, CRIM, Pusat Pengkomersilan)

Sokongan Penyelidikan

(Bendahari, Pusat Komputer, Perpustakaan, Penerbit)

Pejabat
Timbalan Naib
Canselor

Pejabat TNCPI

CRIM

CoE

Penerbit

- Peringkat Kebangsaan
  - Garispandun Geran Penyelidikan – FRGS, RAGS, RACE, ERGS, TRGS, LRGS
  - Polisi Penyelidikan
    - Sciencefund, Techno-Fund, Cradle
  - Garis panduan penilaian geran
  - Research Ethics – MOSTI, Lain lain IPTA
- Peringkat Universiti
  - Polisi Pengurusan Penyelidikan UTeM – Pindaan 2014
  - Garispanduan GRA
  - Research Management Guideline
  - Garispanduan Entiti Kecemerlangan Penyelidikan
  - Pekililing Bendahari

- Resnik (2010) enlists more examples of questionable research practices. **The scientists employing such practices are mostly guilty of the following conduct:**
  - Publishing the same paper in two different journals without telling the editors in submitting the same paper to different journals without telling the editors;
  - Not informing a collaborator of your intent to file a patent in order to make sure that you are the sole inventor;
  - Including a colleague as an author on a paper in return for a favour even though the colleague did not make a serious contribution to the paper;
  - Discussing with your colleagues confidential data from a paper that you are reviewing for a journal;
  - Trimming outliers from a data set without discussing your reasons in paper;
  - Using an inappropriate statistical technique in order to enhance the significance of your research;

Resnik, D. B. (2010). *What is Ethics in Research and Why is It Important?*. Research Triangle Park: National Institute of Environmental Health Sciences

Contoh	Jenis Kesalahan Etika	Kesan	Tindakan

Thank You

www.utem.edu.my

MyUTeM

UTeM_my

utem_moments